

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ

вул. Арсенальна, 9/11 м. Київ 01011, тел. (044) 254-56-73, факс (044) 254-43-93
E-mail: inform@dkrp.gov.ua, Web: <http://www.drs.gov.ua>, код ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____

на № _____ від _____

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проекту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проект наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіянні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» (далі – проект наказу), а також документи, що додаються до проекту наказу, надіслані Державною екологічною інспекцією України листом від 29.05.2019 № 3302/2.5/6-19.

За результатами проведеного аналізу проекту наказу та аналізу регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності»

встановлено:

проект наказу, як зазначено в аналізі регуляторного впливу (далі - АРВ), розроблено з метою реалізації вимог законів України «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про охорону атмосферного повітря», забезпечення єдиного підходу до визначення розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, прозорого та зрозумілого нарахування збитків, зменшення ризику корупційних зловживань.

Однак, проект регуляторного акта не може бути погоджений з огляду на таке.

РІШЕННЯ № 307 від 09.07.2019

В АРВ розробником зазначено, що розроблення та прийняття акта обумовлено, зокрема, необхідністю перегляду старої редакції Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря з метою приведення до чинних нормативно-правових актів.

Однак зазначене не узгоджується з дійсними обставинами, оскільки щодо наказу Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 10 грудня 2008 року № 639 «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря» було прийнято наказ Міністерства юстиції України від 11.05.2019 № 1453/5 «Про скасування рішення про державну реєстрацію нормативно-правового акта».

Вказаний наказ Мінприроди України було скасовано відповідно до підпункту «б» пункту 17 Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 грудня 1992 року № 731, яким встановлено, що рішення про державну реєстрацію нормативно-правового акта може бути скасовано у зв'язку з набрання законної сили судовим рішенням про визнання нормативно-правового акта незаконним чи таким, що не відповідає нормативно-правовому акта вищої юридичної сили, повністю або в окремих його частині.

Так, рішенням Окружного адміністративного суду міста Києва від 02.08.2018 наказ № 639 визнано протиправним та нечинним.

Вказане судове рішення обґрунтовується, зокрема, наявністю колізії у правозастосуванні норм Закону України «Про охорону атмосферного повітря» та Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища».

Статтею 34 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» встановлено, що шкода, завдана порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря, підлягає відшкодуванню у порядку та розмірах, *встановлених законом.*

Водночас частиною четвертою статті 68 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» визначено, що підприємства, установи, організації та громадяни зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища, *в порядку та розмірах, встановлених законодавством України.*

У рішенні від 02.08.2018 Окружний адміністративний суд міста Києва дійшов висновку, що правовідносини із відшкодування збитків, заподіяних державі за перевищення нормативів допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря мають регулюватись виключно нормами Закону України «Про охорону атмосферного повітря», а саме статтею 34 цього Закону як спеціальною нормою.

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 10.12.1018 рішення Окружного адміністративного суду міста Києва від 02.08.2018 залишено без змін.

З урахуванням викладеного врегулювання питань відшкодування шкоди, завданої порушенням законодавства про охорону атмосферного повітря, не може бути віднесено до сфери правового регулювання підзаконного акта, а саме наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря».

Також звертаємо увагу розробника на таке.

Відповідно до Порядку подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України та проведення їх державної реєстрації, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 12.04.2005 № 34/5, наказ – це акт організаційно-розпорядчого характеру чи нормативно-правового змісту, що видається суб'єктом нормотворення у процесі здійснення ним виконавчо-розпорядчої діяльності з метою виконання покладених на нього завдань та здійснення функцій відповідно до наданої компетенції з основної діяльності, адміністративно-господарських або кадрових питань, *прийнятий (виданий) на основі Конституції та інших актів законодавства України, міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, та спрямований на їх реалізацію, спрямування регулювання суспільних відносин у сферах державного управління, віднесених до його відання.*

Аналогічні норми закріплені в статті 3 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», де зазначено, що організація, повноваження і порядок діяльності міністерств, інших центральних органів виконавчої влади визначаються Конституцією України, цим та іншими законами України.

Тобто, будь-які повноваження центрального органу виконавчої влади, а також механізми їх реалізації мають бути визначені та закріплені виключно на законодавчому рівні.

Водночас за результатами аналізу норм законодавства України було встановлено, що жодним законом не визначені повноваження Мінприроди України на розробку Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіяні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Із змісту зазначеного вбачається, що розробленню даного проекту акта має передувати внесення змін до законодавчих актів та як наслідок, розроблення відповідних нормативно-правових актів у даній сфері правового регулювання.

Окрім вказаного зауважуємо, що прийняття проекту наказу здійснюється з порушенням принципу передбачуваності державної регуляторної політики.

Зазначений принцип, зокрема, передбачає послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності.

Згідно зі статтею 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» регуляторний орган затверджує план діяльності з підготовки ним проектів регуляторних актів на наступний рік не пізніше 15 грудня поточного року.

Затверджені плани діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, а також зміни до них оприлюднюються у спосіб, передбачений вищезазначеним Законом.

Якщо регуляторний орган готує проект регуляторного акта, який не внесений до затвердженого цим регуляторним органом плану діяльності з підготовки проектів регуляторних актів, цей орган повинен внести відповідні зміни до плану не пізніше десяти робочих днів з дня початку підготовки цього проекту або з дня внесення проекту на розгляд до цього регуляторного органу, але не пізніше дня оприлюднення цього проекту.

Проте, наданий на розгляд проект наказу не включений до Плану діяльності Мінприроди України з підготовки проектів регуляторних актів у 2019 році.

З огляду на викладене, розробка проекту наказу не узгоджується з одним з принципів державної регуляторної політики, встановлених статтею 4 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі - Закон), а саме, принципом передбачуваності, під яким розуміється послідовність регуляторної діяльності, відповідність її цілям державної політики, а також планам з підготовки проектів регуляторних актів, що дозволяє суб'єктам господарювання здійснювати планування їхньої діяльності та статтею 5 Закону, якою визначено, що забезпечення здійснення державної регуляторної політики включає, серед іншого, *недопущення прийняття регуляторних актів, які є непослідовними або не узгоджуються* чи дублюють діючі регуляторні акти.

Також, прийняття проекту наказу здійснюється не відповідно до принципу прозорості та врахування громадської думки.

Вказаний принцип, зокрема, передбачає відкритість для фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань дій регуляторних органів на всіх етапах їх регуляторної діяльності, обов'язковий розгляд регуляторними органами ініціатив, зауважень та пропозицій, наданих у встановленому статтею 4 Закону порядку фізичними та юридичними особами, їх об'єднаннями, обов'язковість і своєчасність доведення прийнятих регуляторних актів до відома фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань, інформування громадськості про здійснення регуляторної діяльності.

На адресу Державної регуляторної служби України надійшли зауваження та пропозиції до проекту наказу від заінтересованих суб'єктів

господарювання, а саме: ТОВ «Екотрейд», АТ «Нікопольський завод феросплавів».

Як зазначено у переліку адресатів, зауваження, також, були направлені на адресу Мінприроди.

Акцентуємо увагу розробника, що відповідно до частини сьомої статті 9 Закону усі зауваження і пропозиції щодо проекту регуляторного акта та відповідного аналізу регуляторного впливу підлягають обов'язковому розгляду розробником цього проекту. За результатами цього розгляду розробник проекту регуляторного акта повністю чи частково враховує одержані зауваження і пропозиції або мотивовано їх відхиляє.

Підсумовуючи викладене, за результатами розгляду положень проекту наказу та АРВ, встановлено, що проект розроблено з порушенням основних принципів державної регуляторної політики, а саме: доцільності, адекватності, передбачуваності, прозорості та ефективності, визначених статтею 4 Закону.

Ураховуючи викладене, керуючись статтею 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити у погодженні проекту наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, які заподіянні державі в результаті наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря».

**В.о. Голови Державної
регуляторної служби України**

В. ЗАГОРОДНІЙ

